

Ελληνική Έναρξη Του Προγράμματος Ορίζοντας 2020 - 10 Ιαν. 2014

Κυρίες και Κύριοι,

Η έναρξη του προγράμματος Horizon 2020 αποτελεί σημαντικό ορόσημο στην προσπάθειά μας να οικοδομήσουμε μια ισχυρότερη, πιο καινοτόμα και πιο ανταγωνιστική Ευρώπη. Είναι πρόγραμμα μεγαλόπνοο που θα ενισχύσει το ερευνητικό δυναμικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σε τελική ανάλυση θα συμβάλει στη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των Ευρωπαίων πολιτών.

Το πρόγραμμα Horizon 2020 έχει μια ιδιαίτερη διάσταση που αφορά στην παράκτια και θαλάσσια οικονομία. Η πληρέστερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων της θάλασσας είναι ιδιαίτερα σημαντική για το μέλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μπορεί να μας φέρει πιο κοντά στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής για την Ευρώπη του 2020 για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Ο θαλάσσιος τομέας απασχολεί ήδη 5,4 εκατομμύρια ανθρώπους σε όλη την Ευρώπη, που εργάζονται σε ποικίλα επαγγέλματα όπως η ναυπηγική βιομηχανία, ο τουρισμός ή η υπεράκτια αιολική ενέργεια. Θα μπορούσε να απασχολεί 7 εκατομμύρια μέχρι το 2020. Και εκεί βρίσκεται η ευκαιρία για την Ευρώπη σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς.

Σε αυτό το πλαίσιο, έχουμε παρουσιάσει την στρατηγική μας για την Γαλάζια Ανάπτυξη, η οποία εστιάζει σε εκείνες τις οικονομικές περιοχές που φέρουν τις μεγαλύτερες δυνατότητες: τη θαλάσσια ενέργεια, τη θαλάσσια βιοτεχνολογία, την αξιοποίηση των πόρων του θαλάσσιου βυθού, την υδατοκαλλιέργεια και τον τουρισμό. Αν επενδύσουμε σε αυτούς τους τομείς, τα οφέλη θα είναι ραγδαία.

Μια μικρή «ώθηση», μπορεί να οδηγήσει τους τομείς αυτούς σε πραγματική ανθοφορία. Με τη διευκόλυνση της πρόσβασής τους σε χρηματοδότηση, τη βελτίωση της ικανότητας για την έρευνα και την καινοτομία, και με ένα εργατικό δυναμικό εξειδικευμένο και καταρτισμένο, όχι μόνο για τη σύγχρονη, αλλά και για την τεχνολογία του αύριο.

Οι προκλήσεις αυτές είναι ιδιαίτερα σημαντικές για ναυτικά έθνη όπως η Ελλάδα. Πέρυσι ολοκληρώσαμε μια σοβαρή μελέτη που είχε στόχο να προσδιορίσει τις πλέον υποσχόμενες θαλάσσιες δραστηριότητες για κάθε κράτος μέλος της ΕΕ. Για την Ελλάδα, τα προκαταρκτικά αποτελέσματα δείχνουν ότι οι πιο ελπιδοφόρες θαλάσσιες δραστηριότητες είναι η υδατοκαλλιέργεια, ο θαλάσσιος τουρισμός, ο τουρισμός κρουαζιέρας, η ιστιοπλοΐα και οι δραστηριότητες γύρω από λιμάνια και μαρίνες.

Η υδατοκαλλιέργεια λόγω χάρη είναι ένας στρατηγικός τομέας της ελληνικής οικονομίας, με σημαντική συμβολή στην ανάπτυξη, την απασχόληση και το εμπορικό ισοζύγιο. Ο τομέας αυτός είναι αντιμέτωπος με πολλές προκλήσεις. Η επιστημονική έρευνα μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση των προκλήσεων αυτών, για παράδειγμα, με την εισαγωγή νέων ειδών για καλλιέργεια, με περιβαλλοντικές τεχνικές και χαμηλού κόστους τεχνολογίες. Στο ίδιο πνεύμα, η επιστημονική έρευνα στην Ελλάδα μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο για την ανάπτυξη νέων θαλάσσιων δραστηριοτήτων, που σήμερα δεν υπάρχουν όπως η γαλάζια βιοτεχνολογία ή η θαλάσσια ενέργεια.

Η γαλάζια ανάπτυξη έχει εμφανή θέση στο νέο πρόγραμμα Horizon 2020 ως οριζόντια προτεραιότητα. Αυτό γίνεται για πρώτη φορά. Για την πρώτη διετία και μόνο, το

πρόγραμμα θα μπορούσε να τροφοδοτήσει με ένα σημαντικό ποσό ύψους 275 εκατ. ευρώ την γαλάζια οικονομία:

Από αυτά € 175 εκατομμύρια του προϋπολογισμού του Ορίζοντα 2020 προορίζονται άμεσα για τη Γαλάζια Ανάπτυξη και την Αλιεία. Αυτά μπορούν να υποστηρίξουν, για παράδειγμα την έρευνα σχετικά με τη χαρτογράφηση του βυθού ή σχετικά με το χωροταξικό σχεδιασμό ή για να δούμε την κατάσταση του θαλάσσιου γόνου και το πώς θα αντιμετωπίσουμε τις απορρίψεις.

Επιπλέον, άλλα € 100 εκατομμύρια είναι έτοιμα να απορροφηθούν από τη γαλάζια οικονομία, ως μέρος των σχεδίων για το κλίμα, την ενέργεια και τις μεταφορές, που αφορούν, για παράδειγμα σε νέες τεχνολογίες για την ωκεάνια ενέργεια. Φυσικά, εδώ, και άλλες ερευνητικές προτάσεις θα ανταγωνιστούν τις θαλάσσιες. Νομίζω ωστόσο ότι συνδεδεμένες οι θαλάσσιες προτάσεις θα έχουν μια πολύ καλή ευκαιρία.

Αυτά τα κονδύλια δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοδοτήσεις που διατίθενται για άλλα θέματα, όπως η έρευνα για τα βιοκαύσιμα - συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων φυκιών για τη μείωση, επαναχρησιμοποίηση ή ανακύκλωση των αποβλήτων τροφίμων. Επίσης υπάρχουν χωριστά κονδύλια για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Όπως γνωρίζετε, οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αποτελούν τη ραχοκοκαλιά και της γαλάζιας οικονομίας. Συνολικά για τις ΜΜΕ, που εμπλέκονται σε ερευνητικά προγράμματα, το χρηματοδοτικό κεφάλαιο ξεπερνά τα 650 εκατ. τα δύο πρώτα χρόνια.

Γι' αυτό ζητούμε μαζί με την Επίτροπο Geoghegan – Quinn, από την επιστημονική κοινότητα και τους ερευνητές να δραστηριοποιηθούν σε εμπορεύσιμες καινοτομίες και εφαρμογές. Ελπίζουμε να ανταποκριθείτε. Βεβαίως και η επιχειρηματική κοινότητα οφείλει να διαδραματίσει το ρόλο της.

Μπορούμε να αξιοποιήσουμε την εμπειρία του προηγούμενου ερευνητικού προγράμματος. Η συμμετοχή των επιστημόνων και των ιδρυμάτων της Μεσογείου υπήρξε πολύ σημαντική. Έχουμε ήδη χρηματοδοτήσει περίπου 30 έργα με έντονο Μεσογειακό περιεχόμενο για τα έτη 2007 έως 2012, συνολικού ύψους 100 εκατ. ευρώ μόνο για τα τρία τελευταία χρόνια.

Μάλιστα, ένα από τα καλύτερα παραδείγματα προέρχεται από την Ελλάδα. Το Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών «ΠΕΡΣΕΥΣ», συντονίζει ένα ολοκληρωμένο σχέδιο, που μελετά τις πιέσεις που ασκούνται στο θαλάσσιο περιβάλλον της Μεσογείου και της Μαύρης Θάλασσας. Αυτό το μεγάλο έργο βρίσκεται τώρα στα μισά της διαδρομής του, με κόστος 17 εκατομμύρια, εκ των οποίων τα 13 αποτελούν χρηματοδότηση της Επιτροπής.

Σημαντικός επίσης είναι ο ενεργός ρόλος του Ελληνικού Κέντρου Θαλασσίων Ερευνών στη χαρτογράφηση των θαλάσσιων δραστηριοτήτων, των ευαίσθητων θαλάσσιων οικοσυστημάτων, των βασικών βιοτόπων των βασικών ειδών, και στη συλλογή δεδομένων για την κατάσταση των αλιευτικών πόρων στη Μεσόγειο.

Για το 2014, είναι σημαντική η συμμετοχή των μεσογειακών εταίρων στα ερευνητικά έργα που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Θαλάσσιας Στρατηγικής για τον Ατλαντικό. Η στρατηγική περιλαμβάνει τη χαρτογράφηση του βυθού, ένα έργο που μπορεί να δώσει πολύ καλή τεχνογνωσία για τη χαρτογράφηση του βυθού της Μεσογείου.

Τώρα, με το 2014 να ανακηρύσσεται «Έτος της Μεσογείου» από την ελληνική και ιταλική προεδρία, θα έχουμε ένα ισχυρό κίνητρο να μεγιστοποιήσουμε τις ευκαιρίες που προσφέρει το πρόγραμμα Horizon 2020. Έτσι το 2015, τα έργα σχετικά με την κλιματική αλλαγή, την αλιεία, τις υδατοκαλλιέργειες, τις πετρελαιοκηλίδες και τη θαλάσσια ρύπανση θα αφορούν πολύ περισσότερο τους φορείς της Μεσογείου.

Έχουμε επίσης ένα νέο πλαίσιο για τη γαλάζια ανάπτυξη στην Αδριατική και το Ιόνιο Πέλαγος, χάρη στην μακρο-περιφερειακή στρατηγική που εγκρίθηκε το 2012. Το επόμενο βήμα, για το 2014, είναι ένα σχέδιο δράσης για την περιοχή, που θα συνδέει την έρευνα, την καινοτομία και την ανάπτυξη των ΜΜΕ. Στις προκηρύξεις για το 2015 θα έχει η περιοχή αυτή σημαντική αναφορά.

Κυρίες και Κύριοι,

Καθώς κινούμαστε από το προηγούμενο Πρόγραμμα Πλαίσιο προς το νέο πρόγραμμα Horizon 2020, είμαι πολύ περήφανη που η γαλάζια ανάπτυξη είναι πλέον σαφής προτεραιότητα για την έρευνα και την καινοτομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Ελλάδα όπως και όλες οι παράκτιες χώρες αποκτούν νέες ευκαιρίες. Σας ενθαρρύνω να συνεχίσετε την καλή δουλειά σας και να αξιοποιήσετε πλήρως τις ευκαιρίες που προσφέρει ο Ορίζοντας 2020.